

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” soc pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garraond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Românii în străinătate.

Cetitorilor nostri le este cunoscut, că studenții din țările culte ale Europei au format o mare societate, numită »Corda Fratres«. Anul acesta a ținut secțiunea italiană a acestei societăți un congres la Roma, la care au participat și reprezentanții tinerimei națiunii maghiare și ai națiunii române. Despre primirea caldă, ce li s'a făcut Românilor, am raportat și noi.

Foile maghiaro jidovești au tăcut la început toate despre isprăvile congresului din 2 Aprilie. Nici că se pute altminteri față de noua palmă, ce a primit-o fudulia arpadiană. Abia la două săptămâni după deschiderea congresului au început să scrie și ele, dar' cum? Ridicând în slava cerului pe cei câțiva studenți maghiari duși acolo, cari »au biruit pe Români și cu cunoștințele lor de limbă (— ați mai auzit de Maghiar — nu Jidan! — cunoscător de limbi? —) și cu vorbirile lor și cu primirea, ce li s'a făcut.

Ceva căutau îndeosebi să tăgăduiască foile maghiare: că în congres s'ar fi vorbit despre dreptul naționalităților. Să știe goana pornită contra tinerimii române dela universitatea din Budapesta, pentru-că se svonise, că la congresul studentesc din toamna viitoare ea se va împreuna cu tinerimea română din România liberă.

Stetea deci față în față raportul foilor maghiare și al foilor noastre naționale. Pe a cui parte era adevărul? Noi am fost dela început convinși, că pe

partea noastră, dar' străinilor le trebuia încă o dovadă despre aceasta. Și dovadă ni-au dat o rapoartele foilor italiene. Acestea, fără nici o grupare, au raportat așa, cum s'au întâmpla aievea lucrurile.

»Il travasso delle idee« (nr. 97. II. Roma, 7 Aprilie a. c.) zice:

»Predându-l (e vorba de drapelul-souvenir) presidentului secțiunii italiene studentul *Ilescu*, presidentul reprezentanței române pronunță în o *italienească splendidă și aleasă* un discurs într'a-devăr splendid...« mai la vale:

»vorbî apoi studentul *Vișoiu* din București, care rosti un discurs în *franzuzeste, plin de poezie caldă și de simpatie față de Italia...*«

»Studentul român *Oranescu* pronunță în *franzuzeste* un toast însuflețit la adresa presei din Roma...«

Ear' despre Maghiari scrie în nr. 93: »Arpad Gööz a vorbit pentru Maghiari într'o (limbă) curioasă italiană.

Italianește:

»Arpade Gööz parla per gli ungheresi in un curioso italiano...«

Despre chestiunea de naționalitate raportează »*Corriere Friulano*« din Gorizia, 12 April, între altele următoarele:

»Tos zice, că baza ideii uniforme a uniunii »Corda Fratres« trebuie să fie recunoașterea ideii de naționalitate și astfel invită congresul a da mandat presidentului de a vota la Budapesta pentru principiul de naționalitate, propunând totodată, că art. 7 din statutele uniunii să fie schimbat în sensul, ca fiecare student să se poată înscrie în secțiunea pe care o preferă.

»Să începe o discuțiune vie și prin votare să primește următoarea ordine de zi: Adunarea primului congres național universitar al uniunii »Corda Fratres« invită pe vicepresidentul seu național a propune modificarea articolului 7 din statute în modul următor: fiecare student, care are drept să se înscrie la »Corda Fratres« în conformitate cu statutele, poate să se înscrie în secțiunea națională preferită de el.

Italianește:

»Il Tos*) dice, che base della idea uniformatrice della »Corda Fratres« deve essere il riconoscimento dell' idea della nazionalità e invita quindi il Congresso a dare mandato al presidente, di votare a Budapest pel principio di nazionalità, proponendo inoltre, che l'articolo 7 dello statuto federale sia mutato nel senso, che ogni studente possa iscriversi alla sezione che preferisce.

»La discussione s'impegna vivace e la votazione approva il seguente ordine del giorno:

»L'assemblea del I. Congresso nazionale universitario della »Corda Fratres« invita il suo vicepresidente nazionale a proporre la modificazione dell' art. 7 dello statuto nel seguente modo: »ogni studente che ha diritto di iscriversi nella »Corda Fratres« in conformità dello statuto, può iscriversi nella sezione nazionale da lui preferita.

»L'ora« din Palermo (13-14 Aprilie) își încheie pasagiul, unde raportează despre aceasta chestiune, cu vorbe: »au votat, că fiecare membru (făr-

*) Intemeietorul acestei societăți.

FOITA.

Obiceiuri de Sf. George.

Intre numeroasele obiceiuri ce le are poporul român în diferitele părți ale Ardealului sunt frumoase și cele dela Sf. George.

În comuna noastră Călean în noaptea de Sf. George să nu dormi de fel, oi să stai privind obiceiul flăcăilor, cari în noaptea aceasta trag la răspundere atât pe fetele și nevestele, cât și pe bărbații cu purtare morală necinstită sau leneși etc. Comuna e situată între 2 dealuri. Flăcăii se împart în 2 părți și o parte din ei, jumătate, merge pe un deal, cealaltă parte pe celalalt deal.

Când a ajuns fiecare parte la locul ei strigă din stânga că »ajuns-ați mă« ceia le răspund »da«. Apoi încep cu însuși obiceiul și strigă unul dintre

ei cuvintele »Vai de mine mă« din cealaltă parte răspunde. »Ce-ți-e fie măi?« »Nu 'mi-e, ca de fata diacului, că nu mai e cinstită și tot merge în biserică cu părul pe spate. Apoi strigă eară »Vai de mine măi!« »Ce e?« întreabă din celalalt deal »Nu 'mi-e ca de dascălul nostru, că tot la fata outare N. N. șade, trebuie că nu-'i lucru curat cu ei.

În felul acesta sunt luate toate persoanele la răspundere, d. e. dacă vre-o fată nu a copt pânea bine oarecând și o știe un flăcău, de bună seamă la Sf. George știe tot satul, sau de doarme prea mult sau e urită la vorbe, apoi câți trăiesc necununați pe toți și pe toate îi vestesc în noaptea aceasta. E de însemnat, că până să petreacă scena aceasta curioasă, tot satul ascultă cu atențiune și din când în când răsună hohotul poporului, care e față la aceasta judecată.

Libeg.

Poesii populare.

Din Bicaz.

Comunicate de S. I. Focșan.

Grințieș, munte frumos,
 Slobozi-ți poala mai jos,
 Să mă sui în virful tău,
 Să-mi ved sâtișorul meu,
 Să ved puiu ce-am lăsat,
 Tinerel și ne'nvățat.

Du-mă badeo și pe mine
 Colo 'ntr'o țeară cu tine,
 Cu min' de ți-o fi rușine,
 Fă-mă briu pe lângă tine,
 De 'ți-a părea briul greu,
 Fă-mă lumină de sêu
 Și mă poartă 'n sinul tău.
 Că tu unde-'i însêra
 Eu 'ție 'ți-oi lumina,
 Străinii de-or întrebă
 Din ce-'i bade lumina?
 Asta-'i lumină de sêu
 Și mândra din satul meu,
 Asta-'i lumină de ceară
 Și mândra din a mea țeară.

tat) se poate înscrie la acea secțiune, pe care o preferă.

Italienește:

Votarono che ogni federato può iscriversi a quella sezione che preferisce.

În felul acesta raportează foile din Italia, pe al cărei pământ, sfânt și pentru noi Români aduși aici de-acolo, s'a ținut congresul.

Ei bine, pe-a cui parte e adevărul?

Programul Sârbilor radicali și independenți din Croația și Slavonia pentru alegerile congresuale cere mai întâiu, ca să înceteze ori-ce vătămări ale autonomiei și puterea statului să se abțină dela influență ilegală în afacerile autonome. Urmează cereri pentru lărgirea autonomiei bisericesti, îndeosebi cu privire la alegerea patriarhului și a episcopilor, întocmirea eparhiilor și judicatura lor. Punctul al treilea privește egalitatea legală între biserica ortodoxă și cea catolică și ștergerea concordatului, care există încă în Croația. În punctul al patrulea se cere retrocedarea școalelor confessionale sârbești, cassate pe nedreptul în timpul trecut, precum și dreptul de a întinși școale noue de felul acesta. În punctul al cincilea pretinde ajutoarea preoșimii și școalelor sârbești. După punctul al șeselea se se reguleze din nou dotațiunea preoșilor și învățătorilor, după al șaptelea se se stabilească din nou dotațiunea patriarhului și a episcopilor, folosindu-se escedentele pentru scopuri bisericesti și naționale.

Din dietă. Ședința de Sâmbătă, în care s'a continuat dezbaterile bugetului ministrului de justiție, a prezentat un interes deosebit. A vorbit adecă deputatul slovac Veselovsky, cerând respectarea legii de naționalități la judecătoria și tribunale. Aceasta pretensiune a stîrnit, cum nici nu se poate altminteri în Ungaria, un vifor de indignație pe băncile partidelor maghiare.

La început vorbește Babó, care laudă activitatea notarilor comunali și cere judecătoria administrative inferioare și medii. Mandel polemizează îndeosebi cu partidul popular. Veselovsky scoate la iveală o singură condiție recerută pentru mersul expeditiv și bun al justiției: limba. În Bohemia, Moravia, Silesia d. e. se face dreptate în trei limbi, în Carintia, Carniola în două limbi. Celor condamnați trebuie să li-se dea posibilitatea de-a pute celi cel puțin sentințele. Asta n'o pot face însă, când sentințele le primesc într'o limbă străină. Și echitatea cere, ca fiecare să poată folosi înaintea judecătorilor limba lui maternă. La noi se observă tendința de-a asupri o națiune pe alta. Bugetul îl respinge, pentru-că limba poporului lui e esclusă dela judecătoria. Krasznay polemizând cu Veselovsky declară ilegală(?) pretensiunea lui, ca limbile naționalităților să fie respectate la judecătoria. În legea de naționalități n'ar fi nici un pasagiu, care să îndreptățească la așa ceva. Maghiarii sînt cei tari, cei slabi tragă consecvențele. (Olay strigă: să

emigreze! Sasul Korodi li răspunde: Emigrează deja!) Toate nisuințele naționalităților cari depășesc cercul legilor actuale, sînt îndreptate contra statului național maghiar. Veselovsky ia din nou cuvîntul și constată, că ori-ce lege poate fi schimbată. El nu poate împărtăși părerea, că în Ungaria n'ar exista chestiune de naționalități. Parlamentul Ungariei...

Vorbitorul nu mai poate continua din cauza tumultului, ce izbucnește din toate părțile. »Trădător«, »Tradare de patrie«, »Insultă«, »Să-și ceară scuse«, etc. răsună. Olay, Bakonyi, inevitabilul Weiss Vézsi sînt cei mai cuprinși de »indignație«. Presidentul ohamă la ordine pe... Veselovsky, fiindcă a numit adunarea deputaților parlamentul »Ungariei« și nu »maghiar«. Calmându-se spiritele, vorbește ministrul de justiție Plosz, care neagă, că legea de naționalități ar îndreptăși pe acestea să ceară respectarea limbii lor la judecătoria. Lui Hortoványi i-se pare, că personalul judecătoresc e prea slab plătit.

În ședința de Luni s'a continuat dezbaterile bugetului de justiție și s'a început dezbaterile asupra convenției comerciale cu Mexico, care s'a terminat Marți cu primirea proiectului.

Un nou proces de presă o așteaptă pe »Grosz Kikindaer-Zeitung« pentru articolul »Cauzele emigrării«.

Miscarea albaneză. Comitetul politic al Albanezilor domiciliați în București a trimis guvernelor din Austria, Italia, Franța și Rusia un memoriu, în care cer să se dea Italiei mandatul pentru ocuparea provisoră a vilayetelor Scodra, Scopia, Ianina și Bitolia, unde să restabilească ordinea și să introducă reformele necesare pentru ameliorarea tristei stări a populației albaneze.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Trimisul sârb și cel munteneș au intervenit în comun la Sultan pentru consacarea lui Firmilian. Ideea acestei intervenții e a regelui Alexandru, care vrea să arate, că chestia aceasta agitează mult poporul sârb și munteneș și că nemulțumirea acestor două popoare trage mai mult în cumpănă decât opoziția Bulgariei.

Patriarhul armean a cerut dela Poartă să se dea Armenilor dreptul de liberă călătorie.

În biserica bulgară din Monastir au fost aflate o mulțime de puști și revolve. Mai mulți preoți au fost arestați.

Un membru marcant al comitetului macedonean din Sofia a declarat, că revoltarea Macedoniei e imposibilă în primăvara aceasta, lipsind armele.

Rusia.

Cercetarea contra ucigașului lui Sipiagin a dovedit, că complotul a fost îndreptat contra întregului cabinet. Constatăndu-se complici și în străinătate, poliția din Paris a făcut percheziții domiciliare la 15 fugari ruși. Din hârtile aflate la ei s'a vădit, că despre complot

aveau cunoștință fugari din diferite orașe ale Europei.

Despre creșterea ferberii în Rusia se raportează din Petersburg următoarele: În guvernamentul Pultavei au luat revoltele țărănești proporțiuni așa de mari, încât trebuie înăbușite cu ajutorul miliției. Țăranii ard tot și pustiesc bunurile. Afară de o proprietate a ducelui de Mecklenburg au pustiit până acum 63 moși. Când apare miliția, nu află nici o rezistență, îndată ce se departă însă, pustiirile reîncep.

Pentru înăbușirea revoltei țărănești din guvernamentele Charcoff și Poltava au fost trimise numeroase trupe.

Causele revoltei sînt misera stare, în care se află țărănimea din acele ținuturi, și agitațiunea studenților, cari au îndemnat țărănimea la răscoală. Spre scopul acesta au călătorit pe la sate îmbrăcați ca comercianți și cerșitori.

În Varșovia a fost o crâncenă luptă de stradă între studenți și soldați. De ambele părți au fost mulți morți și răniți.

În Finlanda se continuă rezistența pasivă. În nici o comună nu se prezintă toți cei obligați la oaste, în unele nu vine nime. Intreaga garnisoană din Viborg și 20 vagoane cu soldați din Petersburg au sosit în Helsingfors.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Ministrul englez de războiu a ținut la un banchet o vorbire, în care a zis, că pacea poate că e apropiată, dar' pentru aceea Anglia trimite și mai departe trupe și material de războiu, ca să poată purta războiul încă un an sau poate chiar doi.

Representanții buri continuă a avea intruniri cu comandantii, dar' după știri primite de Krüger încheierea păcii e eschisă, dacă Englezii vor insista pe lângă condițiunile lor, respinse de toate comandașii bure. Ferberia e tot mai mare și între Buri din coloniile engleze, cari vor continua cu revolta, dacă nu li-se va acorda amnestie completă.

Cu toate pertractările de pace, lupta se continuă, după-cum se vede din listele engleze de perderi, și încă în defavorul Englezilor. O mare »goană« înscenată de generalul Hamilton cu șapte coloane pentru de-a prinde trupele bure din apropierea Pretoriei și Iohannesburg-ului, a rămas fără rezultat. Colenbrander, care plecase să prindă comanda lui Beyer, a fost bătut. În colonia Cap le cauzează neajunsuri Englezilor de multe luni »cetele risipite« ale lui French. În vestul coloniei Cap asediază Buri Ookiep, cel mai important oraș din Țeara-Namaqua. În Dumineca trecută au fost bătuti Englezii la Ficksburg.

Bugetul de războiu al Angliei cupută cheltuielile de războiu pentru anul acesta cu 63,700,000 lire sterline și ministrul de finanțe a dovedit, că suma aceasta va fi cheltuită și în cazul, când pacea s'ar încheia peste câteva săptămâni. Răsboiul acesta costă deci pe Anglia cel puțin 228,454,000 lire engleze, adecă aproape 5 miliarde coroane. Din suma aceasta au fost peste 2/3 acoperite prin împrumuturi, căci din venitele curente și ridicarea dărilor s'au scos numai 70,000,000 lire.

»Times« înșiră asigurările, ce le-a dat Milner conducătorilor buri la conferențele din Pretoria. Anglia va reedifica fermele dărimate ale Burilor, va repatria pe prizonierii de pe S. Elena, Ceylon și India-vestică în timpul cel mai scurt. Cât mai curând vor primi Burii și drepturi politice, tot așa și rebelii din colonia Cap, cărora li-se vor detrage acestea pe câtva timp.

Krüger ar fi declarat reprezentantului unei foi din Amsterdam, că terminarea pertractărilor de pace e de a se aștepta pe finea lui Maiu. El încă va pleca la Africa-de-sud.

Știri mărunte.

Loubet a primit pe membrii comitetului ligei franco-italiene, exprimându-și bucuria pentru bunele relațiuni dintre Franța și Italia.

Ministrul bulgar Danef s'a exprimat față de corespondentul »Universului«, că împrumutul bulgar e asigurat fără să fie nevoie de zălogirea monopolului de tutun.

Guvernul muntenegean va înființa în timpul cel mai scut un consulat în Üsküb sau în Prizrend.

Trupele guvernului din Venezuela au fost bătute total la Maturin. Între cei căzuți se află Castillo și comandantul suprem Castro.

E vorba ca republicile Argentina și Chili din America-de-sud să numească pe regele Italiei ca arbitru pentru aplanarea neînțelegerilor dintre ele.

Ministrul president bulgar Danef a plecat însoțit de ministrul de finanțe la Paris. După-cum se asigură în mod oficial, împrumutul e asigurat.

Între trupele viceregelui Iuanșicai și răsculații din partea de sud a provinciei Cili (China) au fost ciocniri, în cari viceregele a suferit mari pierderi.

La alegerile din Franța au reușit 248 deputați guvernamentali și 163 opoziționali. Vor fi 175 balotagii.

SCRISORI.

Fapte creștinești.

Balomir, Aprilie.

În comuna noastră Balomir, Câmpul-pâinii, s'a îndeplinit o frumoasă faptă creștinească din partea unor muncitori de zi, cari s'unt avisați a-și câștiga pâinea de toate zilele muncind ziua și noaptea la o fabrică de firez (joagăr) lângă gara Alkenyér. Acești lucrători dorind a jertfi și ei ceva cu ocaziunea sărbării Învierii lui Christos s'au hotărât cu toții a ridica o frumoasă cruce, zugrăvită cu icoana răstignirii lui Christos, și a o așeza la ușa cimiterului lângă biserică. Această frumoasă idee au și îndeplinit-o și în ziua de Dumineca Florilor s'a ridicat și sfințit, luând parte întreg poporul din Balomir. După sfințire s'a mai dat și o frumoasă pomană din partea proprietarului Ioan Adam al lui Iacob, din care asemenea s'a împărțit întreg poporul din Balomir, precum și alți străini.

Tot cu această ocaziune s'a mai sfințit și un rînd de vestminte bisericesti în preț de 84 coroane, donat de evlaviosul creștin Nic. Vulc al lui Adam și soția Maria. Muncitorii de zi, cari au ridicat crucea amintită mai sus, s'unt următorii: N. Cristea, A. Cristea,

S. Opreța, M. Todor, G. Badiu, I. Herlea, I. Istrate, A. Mihaiu, T. Angel, G. Sibotean, P. Bota, I. Mariș, C. Mihu, S. Pleșa, I. Banța, I. Stanciu, I. Ciobotea, T. Fleșer, V. Vulc, I. Opreța, C. Prodan. A. Ioan I. Ivan. Lângă acești credincioși s'au mai însoțit și parochul Nicolae Suciu, inv. Ioan Balomiri, N. Rotar și proprietariul Ioan Adam I. Iacob dând și dinșii ajutorul recerut. Observ, că icoana de pe sfânta cruce este zugrăvită de vrednicul zugrav Isidor Oprușă, locuitor în Orăștie, care merită a i se da toată lauda, și se recomandă și altora de un bun zugrav lucrând cu un preț moderat.

Crucea ridicată mai are și 2 lămpione lângă sine, care servesc de candelă. După serviciul sfințirii crucii și a vestmintelor s'a mai ținut și o frumoasă vorbire de vrednicul preot al locului Nicolae Suciu, aducând mulțumită binefăcătorilor pentru jertfa dovedită în prezența întreg poporului, aducând totodată mulțumită și unei persoane străine din Oena-Sibiului, D. Cristea, care a trimis asemenea bisericii noastre o prea frumoasă măsură pe pistol. Arată poporului, că numai prin astfel de jertfe bineprimite vom putea aștepta viitorul fericii noastre, durere însă că unii dintre credincioși, și încă chiar din cei cu stare materială mai bună, nu se îngrijesc de aceasta fericioare viitoare și astfel după moartea lor să stînge și pomenirea lor. Prin pilde morale a adevărit, că s'ntem datori a jertfi totul pentru biserică și școală, căci acestea s'nt cele mai principale porți, cari duc pe om la fericioarea vieții cerești și pămîntești, căci credința în Dumnezeu este calea cea adevărată a vieții noastre. Dacă arătatele jertfe s'au putut face din partea unor credincioși cu stare materială de tot slăbită, neavînd unii nici casă proprie de locuit, cu atât mai mult s'ar putea face de alții, care au o stare cu mult mai mulțumitoare.

I. Balomiri,
învătător.

Un învățător harnic.

Răcășdia (Caraș-Severin), Martie.

În 2 Martie 1902 st. n. s'a ținut în comuna noastră Răcășdia, com. Caraș-Severin, un concert împreună cu teatru. Coriștii au cântat așa de bine, că publicul au cerut bisarea cântărilor: »Nu mă uita« și »Hora nouă«, de N. Stefu. Teatrul: »Țăranii noștri«, de N. Macoviștean, piesă populară în 3 acte, a fost predată foarte bine. Diletanții au fost aclamați de public cu repețițe: »Să trăească!! Fie-le spre onoare! Printre publicul numeros am putut număra pe dl preot din Vraninți, George Băieș cu stim. roșie și cu un număr de țărani și stimatele domnișoare: Aurelia și Valeria Popovici, fiicele respectivului paroch din Vraninți, cari au apărut în costume naționale. D-șoara Cornelia Madincea din Iladia. Dl Roth, conducător de gară din loc cu st. doamnă. Neguțătorul N. Luca cu soția sa Maria, din loc. Inteligența oceaaltă a comunei noastre ne-a onorat cu absența. Să trăească, ca de alt rînd să ne părăsească!

Dela înființarea cor. vocal în 1894 a fost condus și dirijat cu multă stă-

ruință de dl învățător Emilian Novacovici, care singur, fără »priginul inteligenței locale, a avut să îndure multe intrigi și neplăceri din partea rêuvoitorilor; dar' n'a desperat, ci în ciuda acestor intrigi a mers înainte și a arătat, că deși singur, dar' dacă este voință, multe se pot face. Numai lui i-se poate atribui lauda, că în comuna noastră s'a lăsat abonarea și cetirea gazetelor. Tot el a pus la cale înființarea unei casine-societăți de lectură, pentru care scop s'a încassat dela membrii înscriși mai multe sume. Apoi a format fondul: »Biblioteca școlară«, dela pruncii ce ceteau apostolul. În fiecare an corul a dat câte 2-3 concerte, îmbinate cu teatru. S'a aranjat petrecere de vară »maial« în fiecare an.

S'a instruat multe cântări funebreale și liturgice. La toate sărbătorile mari s'a cântat liturgia și la înmormântări mai însemnate corul n'a lipsit.

S'a pus basă unui fond de peste 200 coroane, din venitele incurse, pentru ridicarea unei cruci. Numărul participanților la conducturile funebreale, unde a participat corul și la sărbători în biserică, s'a înmulțit. În biserică, de când a devenit ca învățător la cl. II., Emilian Novacovici și ca conducătorul cântărilor prin formarea corului de bărbăți și de băieți a înfrumusețat serviciul dumnezeesc, așa că astăzi i-e mai mare dragul când vezi, că biserica noastră care mai înainte sta goală, astăzi e ticșită de sute de oameni. Laudă i-se cu vine numai dlui învățător Emilian Novacovici. Mirare-mi este, că nime din inteligența locală n'a aflat cu cale a-i aduce dlui învățător o mângăiere sufletească pentru multele jertfe aduse pe altarul culturii naționale în restimp de peste 20 ani, ci i-mi-a lăsat mie această datorință.

Eu și în numele tuturor, cari îi prețuiesc meritele d-sale, îmi exprim pe această cale mulțumirile mele, rugând pe Dumnezeu să-l trăească la mulți ani spre binele și fala noastră. Îi zic: să nu regrezeze, ci să caute și în viitor să cultive cântarea și să instrueze tinerimea școlară tot așa ca și până acum și fie convins, că noi pururea cu d-sa vom fi.

În semn de recunoștință față de coriștii d-sale, cu permisiunea onoratei redacțiuni le înșir cu drag numele ca să se convingă, că nu-s singur că mai s'unt și alții, cari știu să-i prețuiască, rugându-i ca și pe viitor să caute a fi cu ascultare de sfaturile părințești ale iubitului lor învățător. Aceștia s'unt: George Pența, Nicolae Goian, George Cheua, Iancu Moată, Ioan Goian, Pan Pența, George Pența, George Iucu, George Crăciunel, Ioan Bumbu, Nicolae Bumbu, Paun Albu, Ioan Bumbu, Iancu Cheua, Nicolae Falcă, Nicolae Ciurea, Petru Negovan, Petru Țepeneu, Ioan Negovan, Stefan Miciuru, Nicolae Miciuru, Ioan Dan, Petru Simeon, George Roaua, Ilia Crăciunel, Simeon Simeon, Dumitru Albu, Nicolae Pența, Mateiu Mergea, Pavel Mergea, Avram Moată, George Iucu, Iosif Bumbu, George Roaua, Gligore Moată și Ioan Brăilă.

Fraților coriști! în frunte cu învățătorul vostru pașiți numai înainte, rămâneți cu iubire frățească între voi. Vezurăți, că deși vi-s'a pus pedeci foarte

mari, să nu puteți reuși cu concertul din 2 Martie 1902, poporul nu v'a lăsat, a participat în număr de aproape 300 persoane. Răuvoitorii văzând aceasta se vor lăsa de intrigile lor mărgave.

Vă zic: Înainte, nu desperați, cu noi este D-zeu. Ab.

Un nou binefăcător al poporului român.

Din marginea Câmpiei, 23 Aprilie 1902.

Sava este o comună mică neînsemnată pe Câmpie, aproape de Mociu. În comuna aceasta a văzut lumina zilei înainte de aceasta cu 78 de ani *Alexe Bidian*. Părinții lui ca oameni săraci l-au lăsat lângă plug și așa a crescut purtând vestimente țărănești până la etatea de 40 de ani. Atunci a învățat a ceti și scrie românește din propria diligență ca să-și poată mai ușor purta socotelile averii sale, câștigate cu sîrguință și cu cruțare proverbială. În etatea aceasta a început a ceti ziare românești. Cetia cu plăcere »Tribuna«, la care a fost abonat până la moarte.

Vineri, în 18 Aprilie st. n. a încetat din viață acest bărbat cunoscut într'un cerc tare restrîns, pentru-ca să devină nemuritor și cunoscut de tot neamul seu românesc. S'a înmormântat Luni, în 21 Aprilie. Avereu sa, care trece peste 140 de mii de coroane, după cea mai mare parte la »Economul« în Cluj o lasă în grija Preaven. Consistor metropolitan din Blaj, ca să dea din venitele ei stipendii, la cei ce se trag din neamul seu mai de aproape până vor fi, câte va afla cu cale și să învețe măiestrii, plugărit, neguțătorie și la carte mai înaltă de vor fi de acea seamă, cu condiția să rămână fii credincioși bisericei și poporului, din cari se trag. O dispozițiune aceasta, care dă mână liberă Preaven. Consistor, ca să poată dispune cum dispune ori-și-care părinte bun de creșterea fiilor sei și nu-i legat de anumită sumă; poartă însă ca 20% să se capitalizeze. Sînt și alte dispoziții salutare cu privire la moșia sa, cari toate arată că testamentul seu este inspirat de o minte practică. La înmormântarea lui a luat parte o mare mulțime de țărani români din toate satele vecine. Funcțiunea sacră au săvîrșit-o 8 preoți în frunte cu Ilustritatea Sa Dr. *Vasile Hossu* și dl *Basilii Podoabă*, directorul »Economului« din Cluj, ambii invitați anume din partea familiei la acest act trist. Cuvîntul funebru l-a rostit dl director B. Podoabă, descriind virtuțile răposatului în unele asemănări foarte nimerite și caracterisînd pe răposatul cum intru adevăr a fost în viață.

A vorbit după aceea Ilustritatea Sa *Hossu*, a lăudat faptele răposatului și dându-i binecuvîntare, mulțimea între sunetul clopotelor l-a petrecut la vecinicul repaus.

Dumnezeu să-l odichnească cu dreptii și să-i dea mulți următori, căci numai așa se va putea ridica poporul nostru lipsit și considerat de străin în patria sa.

Un Câmpian.

Din Capiski.

Comitetul revoluționar din Rusia scoate o foaie, cu titlul *Capiski*, ceea-ce pe românește însemnează: *Notițe*. Foaia e scoasă în secret, nimeni nu știe cine o redactează, cine scrie în coloanele ei și unde se tipărește. Dar' pentru aceea e foarte răspîndită, e cetită și de militari și de polițiști. Ba să zice, că și Țarul primește numeri din ea; 'i-se trimite pe postă sau une-ori o află pe masa sa de scris.

În *Capiski* apar diverse știri despre împilarea poporului, despre drepturile ce-i compet, proclamații și povești și narațiuni alegorice scrise de pene de stere. Toate aceste propagă idei revoluționare.

Ca cetitorii nostri să vadă cum se propagă ideile revoluționare chiar și prin narațiuni alegorice, dăm în traducere o astfel de povestire, apărută în unul din numerii mai recentii ai foii *Capiski*.

Eată o:

Strada întunecată.

Strada aceasta a noastră e întunecată ziua-noaptes, cu toate că, stradele vecine sînt toate luminate. Este o nenorocire a locuî în strada noastră. Omul cinstit nici-odată nu poate ști, când îl va ataca vre-un ucigaș sau hoț, și din contră mișei acestia ucid și jefuesc pe pasanți cu deplină siguranță; asupra lor nimenea nu are putere, — ei sînt stăpâni aici.

Mulți zic așa: — Să ne mutăm în altă stradă, — dar' aceasta e mai ușor a o zice, decât a o face. În cele din urmă, dacă omul se dedă din copilărie cu un loc, nu l' părăsește așa ușor.

Sînt alții, cari au zis:

— Se aprindem felinare.

Cuvîntul acesta a străbătut întreagă strada, și a pus în mișcare inimile tuturor. Tinerii s'au apucat cu bucurie de pregătiri, și vorbeau cu însuflețire despre viitor, despre lumină, despre estirparea ucigașilor și a hoților.

Bătrânii ascultau înfiorați fantasiile tinerilor.

— Rămâneți acasă, nu aprindeți lumină — ziceau ei. — Ucigașii vor sări asupra voastră, și vă vor omori, ca să nu puteți imprăștiia întunerecul. Rețineți-vă în casele voastre, — cum facem noi, căci atunci scelerății nu vor putea ajunge la voi.

Dar' tinerii n'au ascultat de ei.

— Noi vrem lumină, și nimicirea făcătorilor de rele, cari se ascund în întunerec.

S'au adunat mai mulți în o ceată și s'au apucat de lucru.

Întăiu s'au pus să sape groapa pentru stîlpul felinarului. Când săpau au venit câțiva oameni.

— Ce faceți? Săpați groapa? Voiți să ridicați felinare, să aprindeți lumină? Eată ce-i al vostru.

Pe câțiva dintre tineri 'i-au pușcat, pe ceilalți 'i-au legat și 'i-au dus în robie.

În stradă s'a răspîndit vestea aceasta.

Bătrânii plîngeau de năcaz, dar' tinerii s'au înflăcărat.

— Chiar și de aceea vom aprinde felinare. Groapa a fost săpată pe ju-

mătate de înaintașii nostri, noi o săpăm mai departe. Dacă și pe noi ne vor nimici, vor veni după noi alții, cari vor continua munca noastră, și odată totuși vor pute aprinde felinarele și va fi lumină și făcătorii de rele se vor nimici.

Așa au și făcut, dar' spre peirea lor. După ei au urmat alții și earăși alții. Pe mulți dintre ei 'i-au omorît scelerății, pe mulți 'i-au tîrît în prisoare, dar' aceasta 'i-au făcut tot mai rezoluți.

Odată și poate nici nu peste mult, totuși se va ridica felinarul și se va aprinde cu flacări falfăitoare... *felinarul libertății*.

Publicațiune.

Subscribul comitet central electoral aduce la cunoștința publică, că din 5-25 *Maiu a. c.* se vor espune spre vedere publică:

1. Listele provisorii ale alegătorilor de deputați dietali din cele 4 cercuri electorale ale comitatului Sibiiu împreună cu listele celor șterși, în reședința comitetului central-electoral, în biroul comitatens de expediție (casa comitatensă).

2. Lista provisorie a orașului Sebeșul-săsesc dimpreună cu lista celor șterși în biroul magistratului din Sebeșul-săsesc, listele comunelor mari în cancelăriile comunelor respective, eară listele comunelor mici în cancelăriile notariatelor cercuale respective.

Fiecare poate lua în timpul acesta dela 8-12 ore a. m. intuițiune în liste ear' dela 2-6 ora d. a. poate lua copii de pe ele.

În timpul din 5-15 *Maiu* poate reclama: contra listelor fie-cine în privința persoanei sale și contra listei unui cerc, fiecare, care este indus în acea listă, cu privire la ori-ce inducere sau ștergere. Reclamațiunile deasemenea se vor espune în localitățile amintite spre vedere publică și fiecare îndreptățit de a reclama, își poate face din 16-25 *Maiu* observările sale asupra reclamațiunilor.

Reclamațiunile și observările sînt a se adresa comitetului central-electoral comitatens în scris și provăzute cu documentele necesare a se subșterne magistratului din Sebeșul-săsesc, respective primăriei acelei comune mari, sau notariatului cercual al acelei comune mici, contra cărei listă s'a făcut reclamațiunea.

În un script să pot face reclamațiuni cu privire la multe persoane, observările însă trebuie făcute separat la fiecare reclamație. (§§ 44, 45 și 46 din art. de lege XXXIII. din anul 1874.)

Sibiiu, în 23 Aprilie 1902.

Comitetul central-electoral al comitatului Sibiiu:

Stroia m. p., *Schmidt* m. p.
president-substitut. notar.

Nota red. Cele cuprinse în aceasta publicațiune se potrivesc și pentru celelalte comitate.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare)

Fasionarea dării de venit clasa III.

Cei supuși dării au să-și înainteze fasiunile în timpul hotărât de ministrul de finanțe (de regulă în Ianuarie) la primăria comunală. Coala de fasiune necesară se capătă gratuit dela primărie. Despre ori-ce venit, care produce folos, trebuie să se facă o fasiune separată. Cel-ce lucră cu calfe trebuie să alătore coalei de fasiune și o consemnare a lor; în această trebuie să se spună numele calfelor, timpul, când au intrat în muncă, și plata lunară sau anuală.

Din venitul brut nu se poate scoate:

a) capitaliile luate din întreprindere în decursul timpului de fasionare; b) cametele capitalului întreprinderii; c) procentul de deteriorare al instrumentelor precum și sumele ajunse pentru scopul acesta în fondul de rezervă; d) despăgubirea pentru munca prestată de soție și copii, pentru a căror întreținere e de altminteri obligat fasionatorul; e) banii de cvartir și alte asemenea spese, cari sânt necesare pentru întreținerea familiei; f) darea de clasa a III. plătită în anul premergător și darea de clasa I. plătită în anul premergător pentru lucrătorii folosiți la întreprindere; g) dările de pământ, casă sau clasa III., cari nu stau în nici o legătură cu întreprinderea.

Din venitul brut se pot însă scăde spesele neîncunjurat de lipsă la întreprindere, cum sânt prețul materialului brut, plata ajutoarelor, taxele de asigurare contra focului, cametele capitaliilor folosite la întreprindere, dar' neplătite încă, pagubele suferite după mărfuri date pe credit, fie în ori-ce întreprindere. Acestea fasiuni trebuie făcute în scris.

Cei-ce n'au plătit în anul premergător o dare totală de peste 100 cor. pot face în comunele rurale fasiunea dării de clasa III. verbal la primăria comunală.

Cel-ce devine obligat să plătească dare de clasa III. după conscrierea dării, trebuie să-și facă fasiunea în curs de două luni înainte de începerea întreprinderii.

Întreprinderile, cari sânt o parte întregitoare a unei proprietăți (casă sau moșie), trebuie insinuate la primăria, unde se află proprietatea, în alte cazuri în locul unde locuiește cel supus la dare.

Darea de clasa III. să stabilește de comisiunea de dare pe 3 ani. În cursul acestui timp nu se ia în considerare nici creșterea, nici scăderea întreprinderii.

Ca basă la măsurarea dării serveste de regulă bilanțul întreprinderii din cei din urmă trei ani. Dacă întreprinderea nu există de 3 ani, trebuie mărturisite în mod conștientios intratele și eşitele dela început.

Întreprinderile începute după stabilirea dării trebuie anunțate.

Încetând o întreprindere, trebuie aceasta adus la cunoștința perceptora-tului, care va șterge darea începând cu ziua încetării.

Darea de clasa III. face 10 procente din câștigul curat.

Întreprinderile, societățile, reuniunile (institute de credit etc.) obligate la socoteli publice, se țin de clasa aceasta; darea lor se compută însă în fiecare an.

Directorii și membrii din direcțiune dela aceste întreprinderi nu sânt siliți să fasioneze despre marcele lor de prezență, tot așa agenții acestor societăți în privința procentelor, ce le capătă. Fasiunea trebuie să o facă întreprinderile și societățile, dela cari va ridica perceptoratul darea de clasa III. Darea de clasa III. nu se compută la competențele pentru marce de prezență și părți după media de trei ani, ci după banii cari s'au plătit într'adevăr sub numele acesta.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Grădina școlară.

(Urmare și fine).

II. Grădinaritul educativ.

E cunoscut, că școalei nu-i este permis să se mărginească numai la cultivarea spiritului și a inimii elevului, ci ea trebuie să-și îndrepte atențiunea și asupra cultivării corpului acestuia, dacă vrea să ajungă rezultatele dorite. E adevărat, că copilul țeranului nostru este obicinuit cu munca, dar' pe deoparte munca aceasta nu este sistematică, pe de altă-parte toți cei-ce muncim în ogorul școalei am văzut, că copilul și numai după puțin timp de muncă spirituală se obosește și pentru combaterea acestei, oboseli nu există mijloc educativ mai bun ca o potrivită muncă ușoară corporală. Recunoscută fiind aceasta împrejurare, și în plauul nostru de învățământ s'au introdus ca nouă obiecte lucrul de mână la băieți și îndeosebi la fetițe, apoi de semnul, gimnastica și grădinaritul.

În obiectele acestea, unul care se potrivește mai mult și cu împrejurările poporului nostru, este grădinaritul; nu e însă permis a cultiva grădinaritul numai din punct de vedere al câștigului, la care ai pute ajunge prin el, căci și el trebuie să fie unul din mijloacele educative puse în serviciul școalei. Avem deci a face cu grădinaritul educativ. Grădinaritul predat în felul acesta ajută mult la cultivarea simțului de observare, va înmulți, perfecționa și fortifica o mare parte din cunoștințele câștigate în școală, va fi un mijloc excelent pentru cultura estetică și va deda pe toți fără deosebire de stare socială și la muncă trupezască. Grădinaritul educativ e deci potrivit nu numai pentru școalele sătești, ci chiar și pentru școalele elementare dela orașe.

Ca și la alte obiecte de învățământ învățătorul va trebui să-și facă un plan după care să-și aleagă și să-și grupeze materialul, ținând și aci cont, amăsuraț firii acestui obiect de învățământ, de prescrierile didactice-metodice purcedând dela ușor la greu ș. a.

Grădina pusă în serviciul școalei nu poate ave, considerând rezultatele, ce are să dea, nici scop curat practic, nici pur ideal. Acestea trebuie îmbinate, de aceea ea nu va fi nici pur economică, nici numai botanică. Tablele principale, în care va fi împărțită grădina, ar fi deci următoarele:

1. Despărțământul florilor, mai mic și pe cât se poate la intrarea în grădină sau la mijloc.

2. Școala de pomi și de altoit.

3. Tufe cu fructe de mâncare: duzi, strugurei, agriși, viță de vie (pe de margini).

4. Straturile de legumi.

5. Despărțământul plantelor agricole: cereale, plante de săpă, plante păstăioase (fasole, mazere etc.), plante textile și uleioase, plante coloritoare, mirositoare.

6. Despărțământul botanic: cele mai însemnate buruieni din agrii, un strat pentru plante veninoase, unul pentru plantele medicinale.

În grădina astfel împărțită fiecare elev și elevă își va a ave stratul seu, odată pentru de a produce o întrecere între ei și apoi pentru a lăsa întru cât permite scopul general, liber terenul pentru înclinațiunea individuală. Se înțelege, că fetițele vor fi ocupate numai cu legumăritul și florăritul, rămânând ca cele mai mari să capete apoi îndrumări și din pomărit, dar' numai cu privire la păstrarea și folosirea poamelor.

O parte din produsele prăsite de copii ar fi bine să se lase elevilor și elevelor. Prin aceasta s'ar mări dragostea de lucru și s'ar astupa gura birfitorilor, cari ar zice, că învățătorul pune pe elevi să-și lucreze, ca să tragă el folosul.

Spesele cu procurarea uneltelor și a sămințelor vor fi relativ mai mari în primii ani. Cu timpul s'ar acoperi o parte din ele și din altoii, ce s'ar vinde. De altcum o mare parte din sămințele și butașii necesari grădinei școlare le pune gratuit la dispoziția învățătorului. Ministrul de agricultură r. u. din grădinile de pomi ale statului. Sămințele trebuie tot la doi ani renoite, pentru a încunjura corcirea lor, ceea-ce se va întâmpla ușor, dacă considerăm mulțimea plantelor înrudite pe micul teren al unei grădini școlare.

Din considerare de spaț, cred, că nu va fi bine, ca altoii să se așeze la loc stabil în grădină. Ar ocupa și prea mult loc din ea, și ar și umbri-o prea tare. În curtea școalei va fi mai potrivită plantarea lor, în locul altor arbori, cari nici n'ar trebui suferiți în grădină, căci ea și ovăsul între cereale, sug toată puterea pământului și afară de aceea cresc din samă afară.

Pentru de a aduce la îndeplinire cele ce se așteaptă în urma introducerii grădinaritului educativ, trebuie învățători, cari se aibă cunoștințe în acest obiect de învățământ. În privința aceasta stăm binișor, pentru-că majoritatea învățătorilor nostri dispun deja de cunoștințe suficiente în grădinarit. Ar mai urma, că și învățătoarele, care nu au cunoștințele acestea, să și le însușească.

Sântem în preajma începerii lucrărilor din grădină, acum e deci timpul cel mai potrivit, ca învățătorii să-și eroească planul cel mai bun, cu ajutorul căruia să poată duce la bun sfârșit și partea aceasta a muncii lor dăscălești.

Ana Florea.
inv.

Ogorul.

În timpurile mai vechi, când pământul nu era locuit de atâția oameni, ea acum, moșile nu erau împărțite, ci fiecare locuitor folosea din pământul comun — acolo, pe unde îi convenea mai bine. Atunci se practica mai cu seamă sistemul pastoral, mutându-se locuitorii împreună cu turmele lor de vite, dintr'un loc într'altul, după-cum mai fac până astăzi unele triburi nomade din Asia și Africa.

Cu timpul, înmulțindu-se în continuu numărul locuitorilor, acestia nu și-au mai putut împăca trebuințele lor zilnice din sistemul pastoral, ci au fost siliți a se așeza stabil într'un loc și a adopta pe lângă sistemul pastoral și sistemul pentru cultura bucatelor.

În modul acesta s'au împărțit câmpurile în două părți: unul pentru pășunatul vitelor, ear' al' doilea pentru cultura bucatelor și facerea nutrețului de lipsă pentru vite peste iarnă. Mai târziu și sistemul acesta a trebuit schimbat și înlocuit cu acela de trei câmpuri, dintre cari unul se cultivă cu sămănături de toamnă, al doilea cu de cele de primăvară, ear' al treilea se lasă de ogor și pentru pășunatul vitelor.

Sistemul acesta se practică și pe la noi, mai în toate comunele acelea, pe unde încă nu s'a introdus comasarea. Pe unde însă s'a introdus deja și comasarea, cade și sistemul celor trei câmpuri și al ogorului, folosindu-se în fiecare an întreg pământul supus culturii și schimbându-se numai sămănăturile de pe el.

— Sub ogor se înțelege o parte a câmpului, care se ară în decursul verii de câte două-trei ori, pregătindu-se astfel, ca să se poată face sămănăturile de toamnă în acela. De regulă, ogor se numește prima arătură, care pentru

sămănăturile de toamnă se face în decursul verii și anume atunci, până-când ierburile și buruienile nu au ajuns, ca să-și imprăștie sămânțele, cari fiind coapte, ar pute sărări și în anul următor prin sămănăturile cultivate.

Intors se numește a doua arătură, care se face după ogor. Intorsul trebuie să se facă totdeauna atunci, când ogorul este pe deplin copt, ceea-ce se poate vedea de acolo, că brazdele încep a se crepa și risipi.

Sămănatul se face atunci, când pământul prin ogor și întors într'atâta s'a îmbunătățit și pregătit, încât sămânțele sămănate acolo, pot să aștepte toate recerințele de încolțire, creștere și vegetare.

Ogorul este de mare însemnătate în agricultură, de oare-ce prin arăturile dese, prin călcarea brazdelor de oătră vitele, cari pășunează pe acela, apoi prin imprăștierea balegilor acelora pe ogoare, se îmbunătățește pământul mai bine, ca fiind tot în apărat, după-cum e în câmpurile comasate, așa că sămănăturile de toamnă se fac de regulă mai bune în ogoare, ca în câmpurile comasate.

La ogor lucrul de căpetenie este acela, ca pământul să se are cât mai bine și mai afund. Bine se ară pământul la ogor atunci, când brazdele se așază deopotrivă una pe alta, și mai mult pieziș, decât orizontal, așa ca aerul, căldura și umezeala să le poată străbate mai cu înlesnire, ear' afund se ară atunci, când afunzimea brazdelor trece peste 20 cm. sau două laturi de mână.

Ogorul trebuie să se facă mai afund pentru aceea, ca pătura roditoare a pământului să nu se prea sleiască prin desele recolte sau culesuri. Dacă se face ogorul tot numai la suprafață, pătura roditoare rămâne foarte subțire, din care cauză sămănăturile cultivate pe acela nu au pătură destul de groasă, din care să se poată nutri, și astfel, cu deosebire pe timpul secetelor mai îndelungate, sufer în lipsa umezelii, ba unele mai și pier.

Dacă însă ogorul se face mai afund, atunci sămănăturile au o pătură mai groasă, din care să se poată nutri. Acelea apoi nu pătinesc nici de seceta

prea îndelungată, nici de umezeala prea multă, de oare-ce când e secetă, rădăcinile își pot suga și de mai afund umezeala de lipsă, ear' când sunt ploii prea îndelungate, apa de prisos se poate scurge mai ușor prin pământ în jos.

La ogor nu trebuie arat tot pământul deopotrivă de afund. Astfel pământul năsipos și văros nu trebuie arat așa de afund, ca cel lutos și humor. Acestea două feluri de pământ fiind mai îndesate, trebuie arate la ogor mai afund, ca să se poată descompune în decursul verii. Arăturile afunde de ogor nu trebuie făcute dintr'odată, ci traptat, pentru-că dacă se scoate dintr'odată prea mult pământ neroditor din pătura cea moartă, acela poate să devină încălta stricăcios pentru cultura tinerelor plante. Dacă însă pământul e prea gras, atunci nu strică, ca să se scoată la ogor și o pătură ceva mai groasă din pătura cea moartă, ca mestecându-se astfel cu pământul cel gras, să nu lase holdele să cadă.

În economiile mai mari, pe lângă plugul ordinar, se mai folosește un fel de plug scurmător, în forma mașinilor de săpat, cu care se scurmă pe sub brazdele arate, așa ca să nu rămână nici un petec de pământ neogorit sau nearat. Afară de aceasta se mai întrebuințează și așa numitul plug de rigolat, cu două brazde, dintre cari una poate să meargă până la 40 cm. de afund prin pământ. Plugul acesta de rigolat se întrebuințează mai cu seamă la ogorele de toamnă.

În câmpurile comasate încă se întrebuințează ogorul, dar' nu ogorul întreg, ca în cele trei câmpuri, ci așa numitul ogor de jumătate, care se cultivă primăvara cu mazărice și când aceasta e în deplină floare, atunci se cosește și locul se ogorește îndată, așa că până toamna se coace de ajuns, încât se poate sămăna cu o sămănătură de toamnă.

Prin schimbarea sămănăturilor pământul încă se îmbunătățește, de oare-ce unele sug dintr'un fel de materii nutritoare mai mult, altele mai puțin și așa se ajută împrumutat unele cu altele.

Partisanii ogorului și ai sistemului celor trei câmpuri susțin, că pământul trebuie lăsat un an în ogor, ca să se

CLANTA

— Noveletă. —
(Urmare și fine.)

E rău cu rău,

Dar' mai rău fără rău.

A venit postul Paștilor și a trecut; Stan și Florica erau tot logodiți. Să mira tot satul, că nu s'a stricat nunta asta, căci Susana strigase în gura mare, că ea ginere bețiv nu-și ia în casă.

Și apoi Stan nu era bețiv, că nu l-a văzut nimeni în crâșmă. De geaba că a fost moșu-seu bețiv și neam de neamul lui bețiv și Susana știa bine, că așchia nu sare de parte de pom.

A venit și Paștile, au trecut și ele. Nimenea nu se mai gândia la Florica Susanei nici la Stan al lui Petru, numai când la două săptămâni după Dumineca Tomei, la socru mare și la socru mic începuseră lăntarii să cânte pe întrecute, și când chemătorul umbla satul cruciș și curmeziș să cheme la un păhar de beaură și mai multă voe bună — numai atunci își puneau oamenii mâinile pe piept încrucișate și ziceau:

Apoi să fie într'un cias bun!

Dar' nu știu zeu eu! Susana măi! cu Susana nu știu cum a dus-o bietul Toader până acum! Stan? ăla, dă-n oftică. Muerile clătinău din cap și răspundeau: Muerea, dacă vrei să știți, ea-i stălpul casei și să nu fie ea, pe bărbați i-ar umplea hira.

A trecut și nunta ca-și-când n'ar fi fost, numai cât Florica Susanei nu mai era a Susanei, ci era Florica lui Stan și ea nu se mai peptena cu coadele pe cap și cu cărarea la o parte ci-și făceau conciu cu undrea; ear' Stan nu mai era al lui Petru, nici nu ședea la el, ci era Stanul Floricei și se mutase cu cățel cu purcel pe găzdușia lui Toader.

Se domolise și Susana vedea că-i mergea lucrul mai bine, ca cu bețivul ăsta de om, curtea se umpluse de lemne tăiate frumos stânjen până la strașina vecinului; boii lor erau boi, plugul lor era plug și multe fete de măritat se uitau cu dușmănie la Florica când venea la biserică cu Stan de mână și apoi la ușa bisericii Stan o lăsa și ea se

suia în pod. Toate ar fi bune numai de n'ar fi bețiv! își zicea biata soacră.

Toader săracul, el sufla ușurat: »Mi-am adus ginere, i-am dat tot, lucre-'și!« Doar' oi fi scăpat măcar acum de clanta boresii, că acum nu-i stă lucrul baltă.

Au venit Rosalele, într'o zi frumoasă cum n'a mai fost. Cărduri, cărduri mergeau oamenii la biserică, numai pe Toader nu-l putea face nimenea să iasă și el măcar acum la bătrânețe la Sfânta biserică.

»Hai Toadere! îi zicea Susana rugător, hai și tu odată la sfânta liturgie, că-i păcat, să stai tot în vatră, să n'auzi tu de când ne-am luat doar' de două ori cuvântul lui Dumnezeu! Lasă crâșma măcar astăzi, că ai făcut cărare până acolo! Dar' Toader n'auzia nimic. »Cine vrea să se roage, se poate ruga și acasă.«

Și ei au plecat, Stan cu Florica și cu soacra-sa la biserică, ear' bătrânul nu mult după aceea la altă biserică, unde pe vremea slujbei nu era decât Ion crâșmarul și cu Petru.

mai odihnească. Dar' pământul nu odihnește nici-odată, fiindcă înfrunțele atmosferice și anume: aerul, căldura și umezeala silesc neîntrerupt sărurile și celelalte legi nutritoare din pământ ca să se topească și nimicească, ori este acela cultivat, ori că nu este cultivat, ci lăsat numai pradă ierburilor și buruienilor neroditoare. De aceea încă și economii cei vechi cunoșteau legea (principiul): »că schimbând sămănăturile de pe un pământ arător, acesta tot așa se odihnește, ca-și-când ar fi lăsat în ogor«.

Pe baza acestora, zicem și noi economilor noștri de astăzi: mai puțin ogor și mai multe sămănături, între cari să nu lipsească nici plantele de nutreț, cu cari să se poată nutri vitele și peste vară în grajd, pentru-că de pe ogoarele arate odată și une-ori și cam sterpe de iarbă, ce nutreț își mai pot aduna și bietele vite? De sigur, că n'au ce-și aduna, ca să se sature, ci numai umblă moarte de foame pe cele brezde, după câte-un fir de iarbă.

Ioan Georgescu.

Cătră toate reuniunile noastre de meseriași.

— O rugămintă. —

Conferența meseriașilor români din opt localități, ținută la 15 Iulie 1901 în Sebeșul săsesc, în nobila sa preocupare de soarta clasei noastre de mijloc, numind comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« de comitet central executiv pentru toate reuniunile noastre de meseriași, totodată l'a îndreptat cu adunarea tuturor datelor aparținătoare activității, ce reuniunile noastre o dezvoltă în interesul lor propriu îndeosebi și în interesul meseriașilor de pretutindenea în general. Pe baza datelor astfel câștigate a lucra apoi la aflarea oăilor și mijloacelor celor mai potrivite și mai neapărate pentru dezvoltarea și perfecționarea meserilor la noi.

Pentru a ajunge cu mai multă ușurință la acest scop hotărâre s'a luat, ca toate reuniunile activate și cele în alcătuire provizorie să facă despre a lor activitate cu sfârșitul fiecărui an rapoarte detaliate, din cari să se reoglindeze toate lucrările săvârșite de reuniune în cursul anului.

În aceste rapoarte să se cuprindă între altele și numărul meseriașilor (măiestri, calfe, învățăcei) aflători în localitate, soiul meserilor reprezentate și al celor-ce nu au reprezentanți, dar' cari s'ar bucura de trecere în localitate și în împrejurime. Mai departe a arăta pe lângă lucrările întreprinse de reuniune și de meseriași și cele-ce de dorit ar fi să se întreprindă în folosul dezvoltării meseriașilor noștri și în fine arătând, dacă meseriașul nostru este în înaintare sau în decădere; pentru cazul din urmă a visa la mijloacele, ce ar fi să se aplice pentru delăturarea pedecilor, ce stau în calea dezvoltării.

Pătrunși de însemnătatea misiunii ce ni s'a dat, ne permitem a ne ruga cu frățească dragoste de conducătorii reuniunilor noastre de meseriași să binevoiască a insista pentru compunerea raportului general despre activitatea reuniunii până la sfârșitul anului 1901 și a ne trimite cel mai târziu până la 1 Iunie n. c. o copie a raportului, însoțit de consemnarea membrilor ordinari și ajutători cum și de un exemplar al statutelor reuniunii.

Sibiu, 12/25 Aprilie 1902.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ca comitet central executiv al tuturor reuniunilor de meseriași.

V. Tordășianu, I. Apolzan,
president notar.

SEFATURI.

Pentru vișei e un nutreț minunat ovăsul zdrobit, tărâțele bune și sămânța măcinață de in pe lângă lapte. Mai târziu li-se poate da și ceva făină de bob.

Contra catarului s'a dovedit foarte bun oleiul de canfor. Cu astfel de oleiuri ungem, ajutați de un penel (pinzel), în lăuntru nărilor. Catarul înceată foarte curând, mai ales dacă ne-am uns îndată ce l'am căpătat.

Răsăditul trebuie făcut totdeauna cu multă îngrijire, dacă vrem să avem legumi bune. Răsădul de carfiol, călă-

rabe, țelur etc. trebuie să aibă rădăcini bine dezvoltate. La scoaterea răsădului din pământ să fim cu grije, ca să nu se rupă nici un firicel. Răsădul scos trebuie scutit de căldura soarelui și de vânt. E bine să-i muiem rădăcinuțele într'un amestec de lut, balegă de vită și apă. Mai bine succede răsăditul pe timp noros sau după o ploaie. Dacă sântem siliți să răsădim pe timp uscat, facem cu un cuiu de lemn găurile, le umplem cu apă stătută la soare și punem după 2—3 ore răsădul, alegând timpul de cătră seară. Găurile acestea să fie mai bine mai largi, ca nu cumva să indoim rădăcinile. Pământul trebuie apăsat, ca să vină în atingere cu rădăcinile. Fiecare plantă trebuie ădată după răsădit. În jurul ei lăsăm ca o trocuță. Să înțelege, că răsădul nu trebuie pus mai adânc în locul cel nou, decum a fost mai înainte.

Știri economice, comerț. industr. jurid.

Însoțirea economică din Hunedoara. În chestia înființării unei însoțiri economice în Hunedoara s'a trimis fundatorilor următorul convocător:

Prospectul pentru înființarea unei însoțiri economice (magazin de cereale și anticipații) în Hunedoara este atât de bine primit din partea publicului încât ni-se impune grabnica înființare a acesteia.

În scopul acesta fundatorii și inițiatorii acestei însoțiri au fost convocați la o consfătuire care s'a ținut Mercuri în 30 Aprilie st. n. la orele 2 d. a., în localul hotelului »Rimbaș« din Hunedoara.

În această consfătuire s'au discutat modalitățile înființării, proiectul de statute și s'au făcut pașii necesari pentru ținerea adunării constituante.

Ținerea acestei consfătuiri s'a impus cu atât mai mult, cu cât interesele mișcării noastre cer ca însoțirea să poată fi în activitate deja în preajma treieratului din est-an, ca așa dela început să-și poată asigura un cerc sănătos de afaceri. Începutul să-și facă prin spriginirea producătorilor ce-și pun în piață roada multelor osteneli. În numele fundatorilor: Avram P. Păcurariu, protopresbiter gr.-or.; Nicolau Macrea, contabil de bancă.

»Să dea Dumnezeu mult și bun, cuscre Petre!«

»Dumnezeu să te audă cuscre Toader! noi ne-am făcut datoria noastră; acum mai rămâne una: »Să bem! și când om fi gata și cu asta apoi să ne ducă cu picioarele înainte să ne astupe!«

Și când se întorceau oamenii dela biserică cuscrii se întorceau și ei pe scaun, să vadă cum trece lumea și când zăriră pe Stan, amândoi strigară într'un glas:

»Stane, dragul tatii, hai de bea un fif de rachiu cu tată-to! Florică! și-l aducem, minteni!«

Stan nu știa ce să facă, la soacră-sa i-a fost frică să se uite și s'a uitat numai la Florica, care l'a privit cu milă.

Și a intrat în crâsmă; a intrat că au intrat mulți, după biserică, cine nu se duce să-și ude gura, și apoi pe el l-au chemat amândoi tații.

Lesne a intrat, dar' greu a eșit din crâsmă; biata soacră știa asta bine, cu toate că n'a intrat nici odată, doar' când se ducea după Toader și s'atuncea sta la ușă.

Toată ziua își are sfârșitul ei, așa și aceea a Rosalelor și când soarele se lăsase de mult în dosul »Petrii Craiului« și păzitorul de noapte striga: »Ciasul nouă, culcați-vă oameni buni«, nenea Ion crășmarul închise ușa în urmă la trei umbre: era Stan, cu tată-seu, cu Petru și cu socru-seu cu Toader, cari mergeau legănându-se și isbindu-se unul de altul.

»Acum aș cânta și nu pot!« zise Toader, cercând să dea un glas, dar' nu-i baiu, haideți să ne cânte ea boreasa, dacă om ajunge acasă, ca fiștigoe. El nu visa săracul Toader, că Susana de supărare, că ginerele ei a stat toată ziua în crâsmă o apucase guta, i-se pusese nodul în gât și nu mai avea multe.

A și murit săraca Susana, n'a mai putut zice decât: »Neam... moșu-seu, tată-seu beat... așchia nu sare departe de pom!...«

De acum s'au început necazurile pe capul bietului Toader. De beție nu să lăsa, dar' când venia acasă nu mai găsea o mâncare; fata lui, ca se îngrijea de altele, ear'

bietul bătrân umbla toată ziua flămând. Hainele erau rupte pe dinsul, cămașa ca zeghea, și mai lipsea traista și nu-l mai cunoștea nimeni, că el este Toader, tatăl Florică-i și nevastă i-a fost Susana.

Ear' când închidea ușa, lacrimile îi curgeau șiroi, își aducea aminte de vorbele Susanei, cari pe atunci îi părea sudalme, și el îi făcea mânia cu clanța ușei, și nu se răbda să nu tragă scaunul să s'așeze și să clănțene, dar' acum nu cu mâna, ci cu capul.

A venit iarna mai nemiloasă ca ori când. Într'o dimineață s'au găsit în șanț acoperiți de omăt doi oameni morți: erau Petru și cu Toader, cari au eșit bețivi dela Ion crășmarul și au căzut, fără să se mai scoale. Oamenii făceau din cap și ziceau: »Hm! ce face rachiu!« ear' muerile: »Zice că-i muerea rea, bine a zis cine-a zis: E rău cu rău, dar' mai rău fără rău.«

»Ovidiu«.

Georgiu Stolica.

Finanțele României. În primele 11 luni ale anului financiar au fost *venitele* de 199,350.068 lei, *epitele* de 177,240.789 lei.

Venitul taxelor timbrului în Grecia. În cursul anului 1901 s'a încassat din taxe de timbru suma de 3,680.102 50 contra a 2,753,859.80, adică încassările au sporit în timp de un an cu 926,242.70.

Timbre și cărți postale s'au vândut în cursul anului 1901 pentru suma de 869.213.70 contra a 620,147.63 în anul precedent, adică mai mult cu 249,066 07 lei (drahone).

Cărțile postale cele de 4 bani nu se mai trimit pe poștă dela 1 Maiu n. începând chiar dacă se pune încă o marcă de un ban, sau și dacă se trimit, cel-ce le primește trebuie să plătească 8 bani pedeapsă. Până la finea lui Maiu se pot însă schimba la oficiile postale. **Mandatele postale** de 1 ban cu încă o marcă de un ban se mai primesc până la 30 Iunie. De aci încolo nu se mai primesc, nici nu se mai schimbă.

Cursuri de economie pentru învățatori. Și în anul acesta se vor ține din 15 Iulie — 10 August cursuri economice pentru învățatori, în Ada, Geoagiu, Ciocovar, Ceaba, Hodmezóvașarhely, Iasbereni, Carțag Comorn, Checichemet, Lugoj, Nagyszent-Miklós, Rimasombat, Sabadca, Sentimre, Breznobania și Papa, primindu-se la fiecare câte 20. Fiecare învățator capătă pentru aceste cursuri câte 100 coroane, din care se-și acopere cheltuelile. Rugările trebuie înaintate prin revisorul (inspectorul) școlar până la 15 Maiu n. a. c.

Milioane făcute scrum. În anul 1901 s'au vândut în Ungaria 44.815 chlgr. tăbac de tras pe nas, 459.147 chilogramme și 538,322.713 pachete de tutun. Țigări scurte s'au vândut 233,423.100 buc., Cuba 37 875.226, Regalitas 5 153.200, Trabuco 21,949 800, Britanica 23,528.600 Portorico 69,573 562, Virginia 17,109.000 etc., cu totul 508.099.488 bucăți, adică cu 16 milioane mai mult ca anul trecut. Dintre țigarete 421,842.600 Hölgy, 6,297 500 Stambul, 29,483.742 Sultan, 2,745 615 Hunia, 4 584 500 Memphis, 24.583.800 Her-

țegovina, 24,992.450 Sport, 28,904.100 Jenidge, 266,899.100 Drama, 116,416.000 Virginia și 206,036.400 țigarete ungurești, cu totul un miliard 134 milioane 546.227 bucăți cu 101 milioane mai mult ca în anul 1900. Statul a încassat din venitul tutunurilor 103,632.424 cor. 33 bani. cu 1 milion 564.045 cor. 35 bani mai mult ca în anul 1900.

FELURIMI.

Renul. În țările nordice este următoarea poveste relativă la ren:

D-zeu vrând într'o zi să împartă daruri diferitelor animale, dete calului puterea și iuteala; mielului lâna cea prețioasă, vacii laptele cel bun, cămilei copitele spre a pute străbate deșerturile, cerbului coarnele frumoase, gazelei cei mai frumoși ochi din lume. Pe când toate aceste animale mulțumeau Domnului pentru darurile primite, deodată se auzi o voce plângătoare; era renul, sërmanul ren din Laponia, care nu primise nici un dar. Dumnezeu ne mai având nici un dar ca să-i dea, se gândi puțin, și apoi adresându-se celorlalte animale le spuse: »Fiecare din voi să-i dați câte o mică parte din darurile ce ați primit dela mine». Îndată renul deveni: iute ca calul, cu lapte ca vaca, cu păr ca oaia, cu coarne ca cerbul, cu picioare neobosite ca cămila, cu ochi vii ca gazela. Astfel deveni renul, el singur, întreaga bogăție și sprijinul Laponilor, cari au dela el hrana, îmbrăcămintea și toate uneltele lor.

Eată pentru ce renul este foarte mult iubit, aproape sfânt pentru popoarele nordice. În Laponia e fată, când vrea să arete marea sa iubire logodnicului său, îi oferă lapte de ren. În Groenlanda dacă n'are vre-un copil mic, atunci, i-se dă un mic ren ca tovarăș spre a-l conduce pe lumea cealaltă către strămoșii săi. Samoezii în loc de a îngropa copiii cei mici în zăpadă, îi agață într'un cosciug aerian de un arbore pentru ca să fie protectori ai turmelor de reni, cari pasc prin munți. Renul trăește în cele mai aspre climate ale pământului: în Finlanda și Laponia, în Siberia, Groenlanda, Norvegia. Renul sălbatec este mai mare, mai puternic și mai majestos decât cel domestic; el trăește pe ghiță, căutând prin zăpadă diferitele plante cu cari se hrănește: mușchiul și ranunculele. Ei trăesc în turme, și în totdeauna pe latu-

rile turmei se află sentinele spre a o păzi de pericol. Renii cei tineri formează o turmă aparte sub supravegherea unui ren bătrân. Foarte adesea se întâlnesc turme de câte 3—4000 reni și cari străbat cu o vertiginoasă iuteală distanțele.

O nouă plagă. În partea nord-vestică a Madagascarului, precum și în insulele vecine se află un fel de purice (*Sarcopsylla penetrans*) a cărui femelă, după fecundațiune, intră în pielea oamenilor și se desvoaltă în formă de bubă, de mărimea unui grăunte. Din aceasta se formează rană, cangrenă, copuri, prin cari intră diverși microbi, și în special microbul tetanosului. Acest purice este originar din America și în anul 1872 a fost pentru prima dată introdus în Africa. De curând s'a semnalat prezența lui și în Indiile engleze, așa că în curând se va răspândi în toată zona intertropicală, constituind o nouă plagă pentru această zonă.

RÎS.

Fata cea rușinoasă.

Era o femeie bolnavă de moarte și fata ei se tot muncea cu gândul cum s'o plângă și s'o bocescă, că tare are să-i fie rușine.

O Țigancă, venind din întâmplare pe la casa femeii bolnave, întrebă pe fată, că ce are de e așa supărată.

— Vai de mine și de mine, mama are să moară și tare mi rușine s'o bocesc.

— Dă-mi un căuș de făină, o bucată de slănină și o lână saină, și am s'o bocesc eu, de s'a duce pomina.

Fata îi dă cele cerute, și astfel face invoiala cu Țiganca. — Moare mama fetei. Și unde-i vine fetei a plânge și a bocii, de 'ți era mai mare jalea. Și spre groapă, unde-i dă:

Bobolină, bobolină
Dă cașul de făină,
Și bucată de slănină
Și lâna cea saină,
Că mămuca a murit
Și rușinea ne o cherit.

Marina Todirescu,
inv., Dolhasca.

Un Țigan la spovedit.

— Radu Vlad, a lui Iordache
S'a dus la popa Ipate,
Să-și mai lase din păcate;
Și, când popa 'l-a întreat,
Dacă-n post s'a infruptat,
Spunându-i, că-i greu păcat;
El răspunse: N'de, părinte!

Poate-n maseaua de minte
D'a intrat ceva merinde,
Când a fost lăsat de sec.
— Bine! De asta nu te cert;
Ce-a fost printre dinți, te iert!

Alt-dată, bietul Țigan,
Poate-că chiar la vre-un an,
Lăsând sec, își face-un plan,
Pe care 'l-a împlinit,
Ș'apoi când 'l-a isprăvit,
S'a dus ear' la spovedit.
Și-i spune popii: — Părinte!
Lângă maseau de minte

Într'o scorbura de dinte
S'a pripășit... — Ce? Măncare?

— Ba, chiar o purică mare,
Că s'a priponit o'o ața
Din dinți până la cotineată!

E. Balcan.

Gheunoaia și porumbul.

— Fabulă. —

Gheunoaia și porumbul fuseseră în vizită la păun. La reîntoarcere, pe drum, întrebă gheunoaia pe porumb: »Cum 'ți-a plăcut gazda noastră? Așa-i, că e de nesuferit? Ce mândru se ține, dar' ce picioare urite și ce voce și mai urită are!» Porumbul blând răspunse: »La acestea nu m'am uitat, că am avut ce admira uitându-mă la frumoasele pene din coada lui».

Omul cinstit caută mai mult virtuțile, cel rău scăderile de aproape-lui lui.

Esemplul.

Alexandru Macedon ajunsese odată într'o pustie, unde suferia, cu oțtire cu tot mare lipsă. Toți erau amenințați să moară de sete. După multă căutare a aflat un soldat puțină, foarte puțină apă. El își umplu coiful cu ea și o aduse regelui. Acesta însă văzând, că soldații lui sufer ca și el, a vărsat apa în năsip. Atunci toți soldații au strigat: »Condu-ne mai departe, căci nu mai sântem obosiți, până-când stă în fruntea noastră un astfel de rege.

Cu privilegiul sfintelor sărbători ale Paștilor ni-s'au reînprospătat o mulțime dintre minunile, învățăturile și faptele Domnului Christos. Avându-l pe el de conducător și urmându-l, teme-ne vom osre, că necazurile vieții ne vor pute birui?

CRONICĂ.

Sărbătoarea Paștilor a fost prăz-nuită în Sibiu cu mare solemnitate. Serviciul divin a fost oficiat de Escelența Sa Metropolitul, asistat de mai mulți protopresbiteri-asesori. Înălțătoare de suflet a fost predica Escelenței Sale despre dragoste, credință și speranță.

Avansare. În decursul sfinteii liturgii a Inverii dl director seminarial Dr. Eusebiu Roșca a fost înaintat la rangul de protoincep.

Un preot harnic. Din Valdhid ni-se scrie: Tinerimea română de aici (feciori și fete) în toate Duminecile și sărbătorile, vara dela 1—3 ore, ear' iarna și peste săptămână de două ori seara, cercetează școala regulat. Poporul mic și fără mijloace până acum nu fu în stare a susține învățător calificat, dar' preotul nostru de aici dl Teodor V. Borza suplinește pe învățătorul, instruind tinerimea în tot felul de lucruri folositoare, și cu deosebire în cântări, formând din tinerime un cor, care sub decursul Sf. Liturgii cânta pe patru voci toate cântările liturgice cu multă precizie, are școală de pomărit, în care prin altuire se cultivă deosebite feluri de pomi, anual se produce cu piese teatrale, declamațiuni și poezii naționale despre ce s'a scris în »Tribuna« și în nr. 44 al »Foi Poporului« cu datul din Turda 6 Noemvrie 1900 precum și în »Gazeta Transilvaniei«.

Altcum și poporul de aici dela a 1879, de când a venit aici sus amintitul preot s'a străformat cu totul, e bine disciplinat, cruțător și prin deseale cuvântări și învățături ale păstorului e foarte rezervat în folosirea vinarsului. Preotul amintit la venirea sa aici, văzând starea miserabilă a parohiei și lipsa totală a bisericii de ornamente bisericesti, încă în primul an a format o reuniune de femei pentru înfrumusețarea bisericii care și acum susține, făcând progrese, umitoare, înfrumusețând biserica cu toate cele trebuincioase în mod demn pentru casa sfântă a lui Dumnezeu.

În dulcele trecut s'a pus fundamentul la înființarea unei reuniuni de înmormântare, care în curând va începe a funcționa; prin stăruința părintelui Borza s'a câștigat un loc de patru jugere, pe care s'au plantat 235 altoi, cari peste vre-o câțiva ani frumoase venite vor aduce, — eată ce poate face un preot care e conștient de chemarea sa.

T. Rotariu, corist.

Batalionul al 2 al reg. 31 (Streliți) a sosit Marți dimineața la Sibiu, venind din Bosnia. El a fost primit de mult public, în frunte cu primarul orașului și comandantul de corp. Feciorii erau toți veseli, poate și pentru-că s'au văzut eară acasă.

Nebunit de bucurie. Un biet de muncitor, care îmbătăndu-se odată și bătăndu-se cu un tovarăș a fost ajuns pe câteva săptămâni în închisoare din Seghedin, moștenise dela o rudenie o sută de mii de coroane. După cum scriu foile de-acolo, fericitul moștenitor a nebulit acum. Mereu strigă, că vreau să-i fure banii și așa a trebuit să-l ducă la casa de nebuni.

Un glonț vindecat în inimă. În adunarea societății germane pentru chirurgie a adus un medic un pacient, care avea un glonț vindecat în inimă, și anume în ventriculul drept. Existența glonțului acolo s'a dovedit cu ajutorul razelor Röntgen.

Promoție. D-nul Valeriu Traian Frențiu, preot gr.-cat. din dieceza Lugojului și membru al Augustineului din Viena, va fi promovat de Dr. în teologie, Marți în 29 l. c. la universitatea din Viena.

Nou jude român. Dl Dr. Parteniu Barbu, v. notar la tribunalul reg. din loc, a depus zilele trecute în Buda-pesta *censura* de jude.

A optzecea. »Deșteptarea« din Cernăuți serie: A optzecea confiscare am ajuns-o cu nr. 27 din anul curent al »Deșteptării«, confiscate fiind niște pasaje din articolul prim și o corespondență, cari se ocupau cu recentele alegeri din Mihoveni.

Nu lipsește mult până la sută!

La fondul „Masa învățăceilor meseriași români din Sibiu“ au dăruit dl Silvestru Moldovan, directorul »Tribunei« 5 cor; d-na Margareta Moldovan 3 cor., Vasile Meșter, redactor la »Tribuna« 4 cor., N. N. 2 cor., N. N. 2 cor.

Dar pentru biserică Din Bistrița ni-se scrie: Toader Moldovan Negru din Bistrița a dăruit bisericii române gr.-cat. din Șoimuș (comit. Bistrița Năsăud) un frumos ornat bisericos, în valoare de peste 100 cor. pentru-care i-se aduce mulțumită și pe calea aceasta.

Cultură. Multora dintre Germani le place să zică despre Români, că ar fi un popor, care nu prea iubește curățenia. O pildă despre iubirea de curățenie a Germanilor ne o dă o ordinațiune a guvernului din Palatinatul-super. (Ober Pfalz), o provincie din Germania. În această ordinațiune se spune, că de aici înainte este oprit, ca oamenii să mai țină porcii în odăile de locuit și de dormit.

Foc de pădure Din negrija văcarului I. Pantilimon din Rășinari s'a aprins în o pădure comunală, arzând arborii de pe vre-o 5 jugere.

Petrecere. Comitetul parochial dela biserica gr.-or. din Alba-Iulia-oraș invită la producțiunea teatrală (»Noaptea de Sf. George«) împreună cu dans, ce o aranja Marți în 6 Maiu st. n. a. c. (în ziua de Sf. George) în »Hotel Elisabet«. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat pentru ridicarea unui zid la cimiterul bisericii.

Tipografie românească în Lugoj. Din Lugoj ni-se scrie, că dl Ioan Hereș a deschis acolo o tipogr. rom. în casele biser. gr.-or. Dl Hereș a fost 21 ani conducător al tipografiei diecesane din Arad, e om de specialitate în arta tipografică și astfel credem că va fi sprijinit numai de Lugojeni și de Românii din jurul Lugojului. Afiându-se în amintita tipografie material bun, mașini și litere nouă românești, dl Hereș va corespunde cerințelor publicului.

La America. Cu ocaziunea recrutărilor din acest an, în comitatul Arva s'a constatat, că în trei cerouri aproape jumătate dintre feciori s'unt duși în America, ear' într'un cerc 2/3 părți.

Esamen cu distincție. Dl Nicolae Sulică, profesor la gimnasiul român din Brașov, a făcut la 24 Aprilie n. *censura* de profesor obținând nota »cu distincțiune«.

De ale statisticeii din România. În cursul anului 1901 s'au născut în cele 32 de orașe capitale de județe din țeară 29.197 copii vii și au murit 25.068 persoane.

Născuți după religie au fost: 21.154 creștini ortodoxi, 1779 alte rituri creștine, 6131 Evrei, 125 Mahometani și 7 de alte religii.

Morții aparțineau următoarelor culturi: 19 388 ortodoxi, 1483 alte rituri creștine, 4001 Mosaii, 159 Mahometani și 37 de alte religii.

Rezultă dar' un spor de 1767 ortodoxi, 296 alte rituri creștine și 2130 Mosaii.

Sentență schimbată. Se știe, că șeful poliției din Bistrița osândise la două săptămâni temniță și 300 coroane amendă pe advocații sași Carol Lang și Gustav Kelp, pentru-că înainte cu trei ani, când a fost acolo archiducele Iosif, arboraseră steag săresc.

Ei au apelat sentența și ministerul de interne a și schimbat-o, iertând temnița și măbind amenda în bani.

Beția. Din Feisa (com. Tirnaveni) ni-se scrie: Economul Ioan Țiatcu (Ciutoiu), fiind în Vinerea patimilor țirg la Btl.-St-Miclăuș, s'a dus acolo unde a beut vinars de s'a îmbătat. Nu a fost indestulit cu acela, căci după ce a venit în comună s'a dus din nou la cârcimă și a mai adăugat lângă cel din țirg. Pe la orele 6 Vineri seara s'a culcat și a durmit până la orele 1 d. a. în ziua sfintelor Paști, când a adormit pentru totdeauna. În timpul cât a durmit nu a deschis ochii, nu a vorbit, nu a mâncat, nu a beut nimic, numai cât a suflat.

Ilie Prica.

Deputat în miserie. Carol Mittermayer, fost deputat în parlamentul austriac, e pe cale de a muri de foame. Mittermayer își începuse cariera ca chelner. Fiind un om foarte zelos și isteț, cu ocaziunea alegerilor de deputat a candidat de deputat și reuși. Până a fost deputat a trăit bine, neavând să se lupte cu grijile vieții. La alegerile din urmă însă a căzut. Neavând mijloace de traiu lansă în zilele din urmă un apel către colegii lui de odinioară chelneri, în care le aduce la cunoștință, că fostul chelner și deputat Carol Mittermayer de săptămâni întregi se luptă cu moartea, ear' femeia și cei 4 copii ai sei trăesc în cea mai mare miserie. Apelul se provoacă la simțul de milă al fostilor lui colegi rugându-i să colecteze ceva bani pentru a-l scăpa pe el și familia lui din miseria indescriptibilă, în care trăește. Mittermayer după-ce căzuse la alegeri, a umblat mult să capete un post de chelner, dar' înzădar. Și astfel a ajuns în starea tristă de acum. Așa e roata norocului!

Necrolog. Subscriții cu inima dureroasă aducem la cunoștință tuturor consăngenilor și cunoșcuților, că prea iubita noastră mamă, soacră și bunică Victoria St. Șuluțiu, născută Ioanovici, împărtășită fiind cu sfintele taine ale muribunzilor, slăbită de bătrânețe în anul 90-lea al etății și în al 45-lea al văduviei, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești s'au așezat în cimiterul gr.-or. din Deva, la 28 Aprilie st. n. a. c. după a. la 3 ore. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Alexandru St. Șuluțiu, fiu; Elena St. Șuluțiu, măritată Simionă și Ana St. Șuluțiu, ca fiice; Victoria și Florica Frâncu și Roma St. Șuluțiu, nepoate; Ioan Simionă, ginere; Amalia St. Șuluțiu, născută Todocia, noră.

De-ale emigrărilor la America. Miseria din țeara noastră o dovedește împrejurarea, că emigrarea locuitorilor crește din ce în ce. În Decembrie a. tr. s'au dat 9326, în Ianuarie a. c. 14866, în Februarie 22261 pașapoarte. Din Scepuz se află 30000 în America. Și câtă miserie îi așteaptă și acolo! După-cum 'i-se scrie unei gazete din Budapesta, cei mai mulți dintre emigranții din Transilvania și Croația lucră la minele de cărbuni și în fabricile de fer din Pennsylvania și Ohio. Pe emigranții noștri îi pun la lucrurile cele mai grele, la cari nu se învoiesc nici Chinezii și Negrii. Aproape în toate zilele se întâmplă nenorociri, pentru cari nu 'i trage nime la răspundere pe stăpâni, pentru-că aceștia primesc mai bucurios muncitori ne-căsătorii sau de aceia, ale căror rudenii nu sânt acolo. Dacă cu toate acestea și acum mai pleacă oameni la America, o fac din nepricepere și înșelați de agenți fără suflet.

Revoltă într'un sat. În comuna Alfelu (Ghiurghiu) a fost un foc grozav, care a nimicit-o aproape întregă. Popo-rațiunea s'a răsculat din cauza aceasta contra domnilor, cari ar fi cauza nenorocirii. Suprefectul (primpretorul), care venise să le aducă ajutoare, a fost huiduit. Câțiva oameni bănuși, că au dat foc, au fost arestați. Poporul a vrut să-i omoare și numai cu greu 'i-au putut scăpa gendarmii de furia lui. Nici chiar preotul (un conte Mikeș), care în tot anul a dăruit 12—15 mii de coroane parochienilor lui, nu e sigur de furia lor, căci și lui 'i-au spart ferestrele. Negustorul sas Roth a trebuit să fugă noaptea din comună, căci altminteri 'l-ar fi tocat în cap.

Sănătatea-i capul lucrului. John D. Rockefeller are o avere de peste 1000 milioane de coroane. Dar' ce folos! El suferă de stomac, așa că nu poate gusta din plăcerile lumii acesteia nici cât cel mai sărac om de pe pământ. Ca să-și țină firea, trebuie să muncească cu trupul până nu mai poate. De mulți ani ține la lemne și ceră la peșteră. De un an și jumătate mănâncă numai lapte acru și coji de pâine uscată, căci alt-ceva nu 'i suferă stomacul. Seara la 8 trebuie să se culce, căci în fiecare zi trebuie să lucreze 10 ore din greu, dacă vrea să mai trăiască.

Ce folos de milioane?

De-ale dragostii. Stefan Varga era fruntaș la un regiment staționat în Trebinie. În fiecare săptămână scria la logodnica și la părinții lui acasă câte o epistolă plină de iubire. Dintr'odată a încetat cu scrisul. Părinții au făcut întrebare la comanda de corp, de unde li s'au răspuns, că el zace de lingoare în spital și cine știe, de se va mai scula. Biata fată a plecat atunci la drum și după o călătorie lungă — Bosnia nu e aproape — a ajuns în Trebinie. Aici n'a mai aflat fără mormântul logodnicului ei. De durere a leșinat. Când s'a deșteptat, era nebună. În continuu cânta: »N'am fost nici la înmormântare«. Acum e în casa de nebuni.

Paști cu zăpadă. Din toate părțile țării vin știri triste. Zăpada și înghețul din săptămâna trecută au nimicit nu numai poamele și viile, dar în unele regiuni au stricat și sămănăturile, mai ales cele de seară. Înălțătoarea sărbătoare a Învierii a fost astfel tulburată prin timpul nefavorabil, care a ruinat în mare parte speranțele pentru o recoltă bună.

Bani falsi. Gendarmeria din Alba-regală a dat de urma unor falsificatori de bani, cari făceau piese de 5 coroane, foarte bine reușite, așa că și prin sunet abia se pot deosebi de cele veritabile.

Ctitori—împărțitori de Paști. Sântem rugați a publica următoarele: La biserica gr.-or. din Poarta-Turnului, suburbiul-inferior, până-ce să se isprăvească sf. slujbă și preotul să împartă credincioșilor sf. Paști, ca de obicei, le-au împărțit unii ctitori ai bisericeii, la străni în măsuri mai mici ear' la cunoscuți și rudenii cu litra, așa încât parochiului după încheierea sf. liturgii abia 'i-a mai rămas să împartă credincioșilor câte o fărâmitură.

Un parochian.

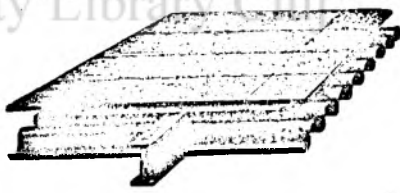
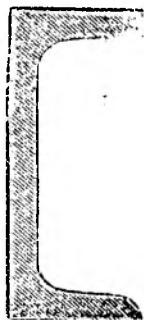
Familia presidentului Krüger pe câmpul de luptă. Presidentul Krüger are patru feciori. Cel mai bătrân Caspar, e tot bolnav de friguri, din care causă și apare mai bătrân ca tată-său. El e unul dintre cei mai îndârjiți comandanți buri. Caspar are 3 feciori mai mari, dintre cari unul e greu bolnav în Holanda, ear' ceialalți doi luptă contra Englezilor. Al doilea fiu al presidentului luptă și acum. Cei trei băieți ai acestuia au murit toți de gloanțele dușmane. Al treilea fiu e prizonier pe insula Ceylon, al patrulea a murit în Pretoria în urma rănilor primite. Dintre cei șase gineri, 2 au căzut pe câmpul de luptă. Dintre nepoți încă are mai mulți morți pentru moșie, ceialalți sânt în luptă.

Brutarul și negustorul de unt. În România se vinde pâinea după chlg. Săptămâna trecută a fost la o judecătorie de ocol (cerouală) o pertractare, care a stîrnit râsul celor-ce erau de față. Un brutar (pec) acuzase pe un negustor de unt, că 'i vinde untul cu lipsă la cântar. Negustorul afirma, că nu 'i adevărat, cu toate că se constatase prin poliție,

că într'adevăr n'a fost atâta unt, cât a declarat el. Eată cum s'a desvinovătit el. A zis adecă: »Eu știu, că fiecare pâine trebuie să fie de un chilogram. Ei bine, de câteori îi vindeam unt, puneam în blidul oumpenei în loc de chilogram o pâine de-a lui. Dacă aceasta n'a fost de un chilogram, atunci de bună seamă nici unt n'a fost un chilogram. Cine e însă vinovatul?« Toți au ris și judecătorul 'l-a achitat. Zic acum unii, că brutarul ar vră să facă pâinile mai grele de un chilogram, dar' cei mai mulți nu vor s'o creadă.

Nu te juca cu diregătorile. Țăranul C. Cimponeriu din Ohaba-Forgaci a fost pedepsit cu 3 zile închisoare, pentru-că a spus vorbe urite esecutorului comunal și a rupt protocolul de esecucie în fața lui.

Încercarea de sinucidere a unei familii. Locuitorul Pavel Varga din Szöreg trăia de mai mult timp cu întreaga lui familie în cea mai neagră miserie. El și cu nevastă-sa au hotărât să se sinucidă, aruncându-se dimpreună cu cei doi copii ai lor în Tisa. Fiecare a luat un copil în brațe și au sărit în apă. Aceasta nu era la margine destul de adâncă și tocmai voiau să între mai înspre mijlocul râului, când un copilăș începuse să plângă amar. Atunci s'a deșteptat iubirea de mamă în sufletul femeii și 'l-a rugat pe bărbat să se lase de gândul sinuciderii de dragul copiilor. Într'aceea sosiseră pe acolo și câțiva oameni, cari nu 'i-au lăsat, ci 'i-au scos ear' la mal.

Traverse cilindrice

cu prețuri ordinare și ieftine.

Oferte se trimit franco la ori-ce stațiune de tren.

În deposit se află profilele:

nr. 8, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30 și 32 până la 10 metri lungime.

Traverse țintuite

precum și toate celelalte construcții de fer.

Preliminare de spese se fac gratuit.

Cheutori de zid în lungime de 6—7 metri.

În deposit se află:

Fer U în 19, fer unghiular în 25, fer T în 18 și fer de diferite fasoane și de înfrumșetare în 27, fer în plăci, pătrat și rotund în 534 de profile.

Țevi și bucăți ornative din fer bătut.

Țevi de tuciu. Țevi de tuciu pentru conducerea de apă.

Traverse pentru balcoane și drugi de fer pentru ogrăzi.

Tinichea de fer suflată cu zinc, tinichea neagră, tinichea de zinc, tinichea albă.

Mațe pentru retirăzi.

38 2—

Mucava de coperiș din asfalt și peatră.

Împletituri de sîrmă și sîrmă cu ghimpi.

Table de izolare din asfalt și elastice.

Cement de Portland și Roman. — Cărbuni de peatră și cocs.

Trestie pentru stucatură.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

„De pe valea Hășdății“. In urma celor publicate in nr. 9 al foii am primit o scrisoare dela Irimie Rus, care ne spune, că nu dînsul a scris cele cuprinse acolo. Noi nu mai avem manuscrisul, așa că nu putem dovedi pe cele s'a folosit de numele dlui Rus.

A zecea loterie de clasă. Nici odată nu s'a simțit lipsa norocului ca acum. Loteriei a zecea, care acum începe, nu 'i-se poate face deci imputarea că nu ar fi actuală. Loteria de clasă nu mai este o noutate în țeara noastră, ceea-ce se adevărește prin cele nouă loterii anterioare. Loteria aceasta de clasă prin șansele de câștigare, prin onestitatea ei recunoscută și prin înlesnirea cumpărării losurilor a prins rădăcini adînci în popor. Losuri pentru tragerea din I. clasă, care se va întâmpla în 22 și 23 Maiu, se pot cumpăra la toate colecțiunile de loterie.

Sătui de viață. Inima impetrită a unui tată era să mîne în brațele morții două vieți tinere. Inginerul S. se îndrăgostise în d-șoara B., fiica unui comerciant avut. Fata încă îl iubia, dar tatăl ei nu voia să știe nimic de un sărăntoc. Amoroșii erau întristați de moarte și-'și făuseră deja planul să se sinucidă. Plecașeră cătră o pădure, unde voiau să-'și realizeze planul. Din întâmplare trecură pe lângă casa de bancă A. Török & Comp. Niște domni, ce tocmai eșiau, vorbeau de un număr al loteriei de clase, care fusese tras. Inginerul încă cumpărase un los și norocul a voit, că numărul cumpărat de el să iasă la tragerea ultimă cu 60.000 coroane. Desperarea se prefăcî într'o bucurie mare și din cei doi nefericiți se făcî o păreche foarte fericită.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

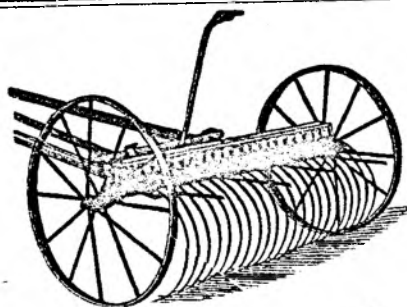
De vînzare.

2 mori pe apă cu 4 roate se vînd din mână liberă în Halmagiul-mare. Doritorii să se adreseze la proprietarul

Simion Moldovan,
Halmagiul-mare, comitatul Aradului.
37 3-3

Ori-ce fel de ocupație

caută un tînr român. E deștept, are purtare bună, știe scrie frumos. Cei interesați să se adreseze la administrația acestei foi. 42 1-1

Greble de adunat fîn

(Hollingsworth)

cu 27 colți, mai mici cu 22 colți pregătește 40 1-6

cu prețurile cele mai moderate

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer în Sibiu.

MICHAIL SCHOPF,
neguțator de ferărie în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 42
recomandă magazinul seu foarte bine asortat cu
șini de fer dela Cudjir (Hunedoara),
mai departe toate felurile de
osii de oleiu, de trăsuri și căruțe de povară, opritori de trăsuri, oțel pentru arcuiri de trăsuri, arcuiri de trăsuri precum și arcuiri de osii și foarfeci și garnituri pentru căruțe și trăsuri.
Instrumente pentru rotari sistem „Fuohs“, numai calitate bună.
Coase escelente numite „Bure“,
cari sînt de o calitate neîntrecută, și le dau cu garanție, schimbând fiecare bucată, care n'ar corăspunde. 35 3 10
Mucava de coperiș de asfalt
fără miros și veritabile, table de izolare, masă de asfalt pentru izolare în stare compactă pentru svîntarea păreților umezi.

VERZEICHNISS
aller 50.000 Gewinne
Der größte Gewinn im glücklichsten Falle
1.000.000 Kronen.
Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

1	Prämie mit	600000
1	Gew. à	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
2	„	60000
1	„	40000
5	„	30000
1	„	25000
7	„	20000
9	„	15000
31	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1238	„	500
90	„	300
31700	„	200
3900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Billet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.
Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial. } și veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce }
Prețul în cor. } urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!
Peste 6 milioane cor. au câștigat iubiiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv. care în curînd va începe de nou. Din

100.000 LOSURI 50.000

se sortesc
cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorți enorme sumă de treisprezece milioane 160 000 coroane în timp de numai 5 luni. Întregă întreprinderea stă sub controla statului 32 4-6

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optimă (1/8)	fl. — 75 sau cor. 1.50
„ un pătrar (1/4)	„ 1.50 „ „ 3.—
„ o jumătate (1/2)	„ 3.— „ „ 6.—
„ un los întreg (1)	„ 6.— „ „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

5 Maiu a. c.

cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă) **Budapesta,**

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vînzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțemintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

- Centrala: **Theresienring 46/a.**
1. **Waiznerring 4.**
2. **Museumring 11.**
3. **Elisabethring 54.**

Adresa esnotă

Publicare de licitațiune.

În 14 Maiu a. c. st. n. se va vinde pe calea licitațiunii publice sesiunea înscrisă în protocolul cartei funduare din Țapu nr. 117, nr.ii topogr. 108 și 109 în estensiune de 560⁰ pe care este zidită casa cu patru încăperi locuibile, grănar, șură și staul, toate din material solid, acoperite cu țiglă și în stare foarte bună, situată în mijlocul comunei, în punctul cel mai acomodat pentru întreprindere comercială, spre ce s'a folosit și până în prezent. Condițiunile de licitare se pot vedea în locuința lui

Țapu, în 26 Aprilie 1902.

31 1-2 Nicolae Dancu I. Vasilie.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neescapabil mijloc de cură în casă.

Se expediază dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 2 38-52

Ferțiți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se cazăpă în ori-oe apotecă și în celelalte prăvălii.

Stropitoare pentru peronospora.

Subscrisul ofer st. domni economi cele mai bune stropitoare pentru peronospora plătibile la cassă sau prin accept la toamnă. Mai departe ofer magazinul meu bogat și bine asortat cu articoli de fer calitate I, tinichea, cuie, șuruburi, feruri de plug, garnituri, vase pentru bucătărie, mărfuri de gumă etc. 142 2-5

Cu stimă

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia.

DEPOSITUL

Primei fabrici de lumînări de stearină în Sibiu

Piața-mare nr. 6 și Strada Turnului nr. 27

recomandă afară de produsele ei în lumînări de stearină, săpunuri, mărfuri de toaletă, toate soiurile de parfumerii indigene și străine, săpunuri de toaletă precum și toate celelalte articole de bransa aceasta, pe lângă **prețuri extrem de moderate.** Pentru **sărbători** se atrage îndeosebi atențiunea asupra

lumînărilor pentru biserică

albe și cu flori.

134 3-8

PUBLICAȚIUNE.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce înaltul **minister reg. ung. de finanțe** a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a X-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe. 41 1-1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A zecea loterie. 100.000 losuri, 50.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 22 și 23 Maiu 1902		CLASA II Depunere 20 cor. Tragerea în 18 și 19 Iunie 1902		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea în 15, 16 și 17 Iulie 1902.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 24 Septemvrie până 21 Octomvrie 1902.	
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	<p>Cel mai mare câștig în cas de noroc</p> <p>coroane</p> <p>1,000.000</p> <p>(Un milion)</p>	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000		
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000		
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000		
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000		
3 à	2000 6000	3 à	3000 9000	3 à	10000 30000		
5 à	1000 5000	5 à	2000 10000	5 à	5000 25000		
8 à	500 4000	8 à	1000 8000	8 à	2000 16000		
30 à	300 9000	20 à	500 10000	10 à	1000 10000		
50 à	100 5000	60 à	300 18000	70 à	500 35000		
2900 à	40 116000	3900 à	80 312000	4900 à	130 637000	<p>30000 câștig și premiu cor. 9550000</p>	
3000 câșt.	cor. 240000	4000 câșt.	cor. 477000	5000 câșt.	cor. 898000		
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 13 și 14 August 1902.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea în 3 și 4 Septemvrie 1902.		<p>Câștigul tras la sorți ca cel din urmă dintre aceste 480, va căpăta premiul</p>			
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane				
1 à	90000	1 à	100000				
1 à	30000	1 à	30000				
1 à	20000	1 à	20000				
1 à	15000	1 à	15000				
3 à	10000 30000	3 à	10000 30000				
5 à	5000 25000	5 à	5000 25000				
8 à	2000 16000	8 à	2000 16000				
10 à	1000 10000	10 à	1000 10000				
70 à	500 35000	70 à	500 35000				
3900 à	170 663000	3900 à	200 780000	400 à	2000 80000		
4000 câșt.	cor. 934000	4000 câșt.	cor. 1061000	720 à	1000 720000		
				1000 à	500 500000		
				27800 à	200 5560000		

Pentru tragerea cl. I. care se va întempla publice în **22 și 23 Maiu** anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regese în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utca), se pot căpăta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 27 Aprilie 1902.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.

Lónyay.

Hazay.